

Polonia University in Częstochowa

International scientific conference

RESEARCH AND DEVELOPMENTS IN SOCIAL SCIENCES

December 6–7, 2023

2023

ORGANISING COMMITTEE:

Andrzej Krynski, Prof. PhD, ThDr., Dr h.c. mult., Rector of Polonia University in Częstochowa.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Research and developments in social sciences (December 6–7, 2023. Częstochowa, the Republic of Poland). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. 44 pages.

ISBN 978-9934-26-376-7 © Polonia University in Częstochowa, 2023

CONTENTS

Geopolitical conditions of formation independence of Ukraine
Baranova T. A., Luchny V. A. **4**

Mysticism in the philosophy and life of G. S. Skovoroda
Borysova O. V. **8**

About the laws and rules of war and Russian aggression in Ukraine
Donchenko S. P. **12**

The influence of information and communication technologies on the development of distance education
Lavrynovych O. A. **15**

The policy of militarization of teenagers in the Russian Federation as a threat to European security
Lysianskyi P. L. **19**

Historiography of Soviet censorship policy in the works of Ukrainian researchers of the 1990s
Pozdniakova I. S. **24**

The right to privacy
Popovych T. P. **26**

Ukrainian culture in the optics of postcolonial studies
Slonevska I. B., Piroshenko S. Yu. **30**

"Household Wealth" of Volhynian Burghers during the Lithuanian Era
Tarasiuk M. Yu. **34**

The opposition of scientists on the issue of falsification of the history of Ukraine by Russian propaganda in the context of information warfare
Khomenko O. O. **38**

10. Торгівля на Україні, XIV – середина XVII століття: Волинь і Наддніпрянщина/ Упор. В. Кравченко, Н. Яковенко. Київ: Наук. думка, 1990. 408 с.
11. Центральний державників архів України у м. Київ (Далі – ЦДІАК України). Ф. 21. Оп. 1. Спр. 8.
12. ЦДІАК. України. Ф. 21. Оп. 1. Спр. 14.
13. ЦДІАК. України. Ф. 25. Оп. 1. Спр. 9.
14. ЦДІАК. України. Ф. 25. Оп. 1. Спр. 10.
15. ЦДІАК. України. Ф. 27. Оп. 1. Спр. 7.
16. ЦДІАК. України. Ф. 28. Оп. 1. Спр. 2.
17. ЦДІАК. України. Ф. 28. Оп. 1. Спр. 4.
18. ЦДІАК. України. Ф. 28. Оп. 1. Спр. 5.
19. Чекурков В. Дисертація. Міста на території Луцького повіту Волинського воєводства другої половини XIV – першої половини XVII століть. Рівне, 2018. 379 с.

DOI https://doi.org/10.30525/978-9934-26-376-7-10

THE OPPOSITION OF SCIENTISTS ON THE ISSUE OF FALSIFICATION OF THE HISTORY OF UKRAINE BY RUSSIAN PROPAGANDA IN THE CONTEXT OF INFORMATION WARFARE

СПРОТИВ НАУКОВЦІВ У ПИТАННІ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ РОСІЙСЬКОЮ ПРОПАГАНДОЮ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Khomenko O. O.
Candidate of History,
Head of the Department of Information,
Library, Archival Affairs
and Socio-Political
and Humanitarian Disciplines
European University
Kyiv, Ukraine

Хоменко О. О.
кандидат історичних наук,
завідувач кафедри інформаційної,
бібліотечної, архівної справи та
соціально-політичних
і гуманітарних дисциплін
Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет»
м. Київ, Україна

В умовах війни України з Російською Федерацією, яка розпочалася в 2014 та продовжується і до нині, окрім військового протистояння, важливу роль також відіграє супротив українських науковців в

інформаційній російській пропаганді щодо фальсифікації або перекручуванні історичних фактів та подій історії України. Історичні фейки, які пропагує Росія за допомогою ЗМІ про: «завжди російський Крим», «на півдні України завжди був дикий степ, а цивілізацію сюди принесли росіяни», «Україну утворив Ленін на поч. ХХ ст.» та ін. має значний впливає на мислення пересічних російських та іноземних громадян, яким пропагується така дезінформація. І сьогодні це є певним викликом для національних інтересів усіх українців.

Максимально достовірно аналізувати та розповсюджувати правдиву та об'єктивну історію України, насамперед в українському суспільстві, та для інших країн світу – це важливий елемент у науковій і професійній діяльності українських істориків, етнографів, культурологів та інших спеціалістів.

Російська влада на окупованих територіях постійно знищувала і сьогодні продовжує також знищувати історичну пам'ять та культурну спадщину українців шляхом вилучення або спалення книжок, артефактів, грабуванням культурних доробків, методом погроз або ж фізичним знищенням самих українців, тим самим продовжуючи свою політику пограбування і геноциду.

Сьогодні надзвичайно важливим завданням України на науковому фронті є питання реінтеграції української історії не лише в європейський, а і в світовий культурно-інформаційний простір.

Питаннями розвінчання міфів та спростуванням фальсифікації історії України російською пропагандою в контексті інформаційної війни, яка посилено продовжується сьогодні в Україні, займається низка вчених, зокрема К. Галушко, Я. Грицак, П. Гай-Нижник, Ю. Терещенко, О. Алфьоров, В. Тиліщак, В. Яременко, О. Маруховська-Картунова, Л. Тішко та ін.

Ще у 2015 група українських істориків створила сайт під назвою «Likбез. Історичний фронт» для розвінчання історичних міфів, фейків і стереотипів, що стосуються території України та її формування як держави. На сайті історики намагаються не інтерпретувати події минулого, а спираються на перевірену фактичну інформацію з публікацією карт, графіків й даних, які опубліковані за останні два сторіччя історичних досліджень українських та російських вчених. Сайт доступний трьома мовами: російською, українською та англійською з метою розповсюдження інформації якомога більшій кількості людей, щоб вони могли проаналізувати історичні дані та сформувати об'єктивні й логічні висновки [1].

Важливим кроком на науковому фронті України є посилення спротиву щодо розвінчання історичних міфів про Україну, яку постійно здійснює російська пропаганда. У квітні 2022 Міністерством культури

та інформаційної політики України та Українським інститутом національної пам'яті за підтримки медіагруп національного телевізійного марафону було створено проєкт «Історичний спротив», який передбачає ефіри з істориками, політологами та філософами, які розвінчують російські історичні фейки [1].

Це важлива підтримка усіх українських науковців на державному рівні, особливо під час війни, яка демонструє об'єднання нації на всіх фронтах.

В епоху новітніх ІТ технологій та розвитку штучного інтелекту, які поглиблюють формування єдиної світової інфосфери, людина і людяність залишаються найбільшою цінністю, потенціалом і фундаментом самого життя.

Актуальною проблемою збереження людяності в людині, в столітті цифрової трансформації та віртуальної реальності, займаються ряд науковців, які проводять відповідні тематичні вебінари, симпозіуми, конференції, онлайн-курси [2].

Питаннями загрози і прогресивної можливості розвитку штучного інтелекту, модернізації ІТ технологій, екологічними проблемами космічної діяльності, глобальними проблеми екосистеми планети та питаннями демографії має займатися людство у XXI столітті, а не боротися на теренах наукового фронту зі спростування історичних фейків про Україну, які посилено розповсюджує Російська Федерація у своєму та зарубіжному медіапросторі. В епоху розвитку цифрового суспільства обговорення цінності та вартості людського життя й людяності – це регрес у цивілізації всього людства.

І саме про найважливішу відмінність між українцями і росіянами, що допомагає спростовувати російський фейк про те, що ми «брати», єдиний слов'янський народ, який має об'єднатися і жити разом в одній країні, можна простежити в одному з інтерв'ю сучасного історика К. Галушко, який дуже влучно відмітив, що відмінність між українцями і росіянами можна побачити у ставленні до того, скільки коштує людське життя і чи варте воно уваги та пошанування і це все дуже яскраво демонструє різницю між нами [3].

Також підтримка держави у питанні боротьби і спротиву українських науковців щодо спростування фальсифікації історії України, яку пропагує російська пропаганда, активно продовжила свою діяльність і у 2023. Міністерство освіти і науки України, Офіс підтримки вченого та Фонд Президента України з підтримки освіти, науки та спорту проводять важливу роботу популяризації серед науковців, дипломатів, здобувачів вищої освіти, представників громадських організацій питання візуалізації українських студій в славістиці по всьому світу [4].

Сьогодні для кожного українця суттєвим інструментом боротьби в інформаційному просторі проти російського пропагандистського викладення історичних фейків – є усвідомлення значення всестороннього висвітлення тенденцій розвитку україністики та зміни парадигми славістичних студій у світі, висвітлення правдивої та об'єктивної історії України. Щодня українці стоять перед наявними викликами сучасних змін як в самій державі, так і у світі загалом, утверджені місця й ролі України на міжнародній арені, що призводить до актуалізації українського наративу, розуміння значення бренду та іміджу України у світовому просторі і це повинно підсилюватися цивілізованою діяльністю українських та зарубіжних науковців у спростуванні російських фейків про історію України. Боротьба українських науковців історично тривала, триває і буде продовжуватись до Перемоги.

Література:

1. Вагнер О. Проект українських істориків розвінчує історичні міфи російської пропаганди від 10 січня 2015. Радіо Свобода, 2023 URL: https://www.radiosvoboda.org/a/26786505.html (дата звернення 29.11.2023).
2. Людина і штучний інтелект: перспективи і небезпеки. URL: https://npu.edu.ua/novyny/podii/zahalnuniversytetski/liudyna-i-shtuchnyi-intelekt-perspektyvy-i-nebezpeky (дата звернення 29.11.2023).
3. Дайджест «Історичного спротиву»: правда про Другу світову війну в Росії, деколонізація в Україні та історичні відмінності між українцями й росіянами URL: https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny/daydzhest-istorychnogo-sprotyvu-pravda-pro-drugu-svitovu-viynu-v-rosiyi-dekolonizaciya-v-ukrayini-ta-istorychni-vidminnosti-mizh-ukrayincyamy-y-rosiyanamy (дата звернення 29.11.2023).
4. Автономова У. Ukrainian studies go global: міжнародна веб-доповідь. стратегічної сесії «Українські студії в славістиці: візуалізація». Київ, Україна, 24 липня 2023. Київ: б.в.

The project was implemented with the support of

CENTER
for Ukrainian and European
Scientific Cooperation

The Center for Ukrainian-European Scientific Cooperation is a non-governmental organization, which was established in 2010 with a view to ensuring the development of international science and education in Ukraine by organizing different scientific events for Ukrainian academic community.

The priority guidelines of the Center for Ukrainian-European Scientific Cooperation

1. International scientific events in the EU

Assistance to Ukrainian scientists in participating in international scientific events that take place within the territory of the EU countries, in particular, participation in academic conferences and internships, elaboration of collective monographs.

2. Scientific analytical research

Implementation of scientific analytical research aimed at studying best practices of higher education establishments, research institutions, and subjects of public administration in the sphere of education and science of the EU countries towards the organization of educational process and scientific activities, as well as the state certification of academic staff.

3. International institutions study visits

The organisation of institutional visits for domestic students, postgraduates, young lecturers and scientists to international and European institutes, government authorities of the European Union countries.

4. International scientific events in Ukraine with the involvement of EU speakers

The organisation of academic conferences, trainings, workshops, and round tables in picturesque Ukrainian cities for domestic scholars with the involvement of leading scholars, coaches, government leaders of domestic and neighbouring EU countries as main speakers.

Contacts:
Head Office of the Center for Ukrainian-European Scientific Cooperation:
88000, Uzhhorod, 25, Mytraka str.
+38 (099) 733 42 54
info@cuesc.org.ua

www.cuesc.org.ua

NOTES

Research and developments in social sciences

December 6–7, 2023

Izdevniecība “Baltija Publishing”
Valdeķu iela 62 – 156, Rīga, LV-1058
E-mail: office@baltijapublishing.lv

Iespiests tipogrāfijā SIA “Izdevniecība “Baltija Publishing”
Parakstīts iespiešanai: 2023. 8. decembris
Tirāža 100 eks.